

УДК 378.147

Козій Б.І., кандидат технічних наук, професор[©]**Степанюк О.І.**, кандидат фіз.-мат. наук, доцент*Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
ім. С.З.Гжицького*

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ЯК НОВА КОНЦЕПЦІЯ МЕТОДИЧНИХ НАСТАНОВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Пропонуються методичні настанови для студентів у вигляді навчально-методичного комплексу, в якому розміщена повна інформація, що потрібна студентові для свідомої і осмисленої організації його навчання з відповідної дисципліни.

Ключові слова: *навчальна програма, методичне забезпечення, модульний контроль, організація самостійної роботи студентів.*

Вдосконалення навчального процесу у вищих навчальних закладах України в контексті Болонської системи передбачає значне посилення самостійної роботи студентів над вивченням програмного матеріалу, що, безперечно, є правильним, оскільки вимагає творчого, зацікавленого підходу студента до засвоєння нових знань. При цьому паралельно зменшується кількість годин аудиторних занять. Тому виникає потреба у перегляді кількості, а головне, якості методичного забезпечення навчального процесу. До входження системи вищої освіти в Україні до Болонської системи навчальним процесом з будь-якої дисципліни керував викладач, який читав лекції, проводив практичні та лабораторні заняття, оцінював рівень засвоєння відповідних знань студентами. Тобто, студентові відводилася роль об'єкта, якого необхідно «наповнити» певною кількістю інформації. На сучасному етапі розвитку вищої освіти студент має розглядатися як суб'єкт, який приймає усвідомлену і осмислену участь в процесі засвоєння нових знань. А для цього він повинен мати повну інформацію про той предмет, який пропонується йому до вивчення, а також зрозуміти логіку розвитку ідей конкретної дисципліни.

Тому нами було запропоновано новий тип методичних вказівок, які, на наш погляд, будуть сприяти активізації самостійної роботи студентів в процесі засвоєння нового матеріалу відповідної навчальної дисципліни. Ці методичні настанови ми назвали **навчально-методичний комплекс для студентів**. Розглянемо структуру таких методичних вказівок (див. рис. 1).

1. **Мета викладання дисципліни** – тут викладено призначення даної навчальної дисципліни, її місце у структурі знань, якими потрібно оволодіти студентові для одержання відповідної кваліфікації.
2. **Тематичний план та зміст дисципліни** – тут подано загальну кількість навчальних годин, які відводяться на вивчення даної дисципліни протягом навчальних семестрів та їх розподіл за видами

навчальних занять: лекції, лабораторно-практичні заняття, самостійна робота, навчальна практика (якщо така передбачена).

Рис. 1. Структура навчально-методичного комплексу.

3. **Лекції** – подаються теми лекційних занять та короткий зміст кожної лекції. Знаючи розклад занять, студент може визначити дату проведення конкретної лекції, а, отже, може попередньо ознайомитися з матеріалом майбутньої лекції за наявними

- підручниками, що сприяє більш мотивованому та осмисленому засвоєнню лекційного матеріалу.
4. **Лабораторні (практичні заняття)** – подаються теми лабораторних занять та перелік питань, які будуть вивчатися на кожному занятті. Знаючи розклад занять, студент може визначити дату проведення кожного заняття і підготуватися до нього за пропонованими методичними настановами до лабораторних (практичних) занять.
 5. **Оформлення звітів** – подаються стандартні для даної дисципліни форми, за якими слід фіксувати результати виконаних під час лабораторних занять досліджень, їх аналіз та висновки.
 6. **Самостійна робота** – окреслено теми та короткий зміст тих розділів даної дисципліни, які студент повинен опанувати самостійно, використовуючи рекомендовані джерела інформації.
 7. **Завдання для модульного контролю** – наводяться усі типові контрольні питання, які виносяться для модульного контролю. Для питань закритого типу подаються варіанти відповідей, одна з яких є правильною.
 8. **Порядок виконання та оформлення модульної роботи** – тут вказано терміни проведення модульних контрольних заходів, спосіб їх організації, зразки бланків, на яких студенти фіксують результати виконаних контрольних робіт.
 9. **Критерії оцінювання знань студентів** – описується прийнята в даному вищому навчальному закладі методика оцінювання рівня знань студентів за результатами їх роботи під час навчального процесу та модульної контрольної роботи.
 10. **Список рекомендованої літератури та інших джерел інформації** – подається перелік джерел інформації, які рекомендуються до вивчення студентом для засвоєння на належному рівні навчального матеріалу даної дисципліни. Сюди входять:
 - підручники та навчальні посібники, рекомендовані міністерством освіти та відповідними галузевими міністерствами;
 - навчальні посібники, що рекомендовані вченою радою вузу і враховують спеціалізацію даного навчального закладу;
 - електронні підручники, посібники та конспекти лекцій;
 - інтерактивні посібники, які дозволяють студентом в процесі вивчення певного розділу розв'язувати навчальні задачі;
 - методичні посібники для підготовки до лабораторних та практичних занять.

На основі викладених вище міркувань нами були розроблені навчально-методичні комплекси для таких дисциплін: «Інформатика та комп'ютерна техніка», «Економічна інформатика», «Інформатика у ветеринарній медицині». Якщо дисципліна викладається протягом тривалого часу, наприклад, протягом навчального року, то відповідний навчально-методичний комплекс містить

значний об'єм інформації і для зручності користування його доцільно технічно оформити у вигляді кількох брошур (див. рис. 2).

Рис. 2. Структура навчально-методичного комплексу для навчальної дисципліни «Інформатика та комп'ютерна техніка»

Для дисциплін, у яких формою підсумкового контролю знань є залік, відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання студенти виконують індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ). Це слід враховувати у структурі навчально-методичного комплексу. У цьому випадку блоки 7 і 8 структури (див. рис. 1) мають інше наповнення, а саме:

- **блок 7** – містить варіанти завдань для ІНДЗ;
- **блок 8** – містить зразок виконання ІНДЗ та правила оформлення завдання.

Таким чином, запропонована нова концепція методичного забезпечення навчального процесу, а саме – **навчально-методичний комплекс для студентів** дозволяє надати студентові попередню інформацію про навчальну дисципліну, яка пропонується до вивчення, сприяє більш усвідомленому ставленню до процесу вивчення даної дисципліни, а тим самим створює умови для успішної роботи над засвоєнням програмного матеріалу.

Summary

Kozij B.I., Stepanyuk O.I.

EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL COMPLEX AS NEW CONCEPTION OF METHODOLOGICAL INSTRUCTION FOR STUDENTS.

We offered the methodical instructions for students in the form of educational and methodical instructions complex where we gave the whole information, students need for conscious organization of education on this subject.

Key words: *educational programme, methodical ensuring, module, test organization of students self-reliant educational work.*